

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní Mgr. Barborou Berkovou ve věci

žalobce: Y. H., narozený dne X
pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty 234, 739 51 Vyšní
Lhoty

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 936/3, P. O. BOX 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 2. 2026, č. j. X,
takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

1. Žalobce je státním příslušníkem Běloruska. Dne 30. 1. 2026 jej zadržela v Kuřimi Policie ČR, která po zjištění, že bylo žalobci rozhodnutím ze dne 11. 12. 2024 pravomocně uloženo správní vyhoštění, téhož dne rozhodla o zajištění žalobce podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců¹ v zařízení pro zajištění cizinců (dále „ZZC“). Dne 1. 2. 2026 podal žalobce v ZZC žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný ale dospěl k závěru, že existují oprávněné důvody domnívat se, že žalobce podal tuto žádost jen s cílem vyhnout

¹ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů

se hrozícímu vyhoštění, a proto v záhlaví označeným rozhodnutím ze dne 3. 2. 2026 (pře)zajistil žalobce v ZZC podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu², s dobou trvání zajištění do 21. 5. 2026.

B) Shrnutí obsahu podání účastníků řízení

Žaloba

2. Žalobce žalobou požadoval zrušení napadeného rozhodnutí, neboť se v něm žalovaný dostatečně nezabýval konkrétní situací žalobce a chybí v něm dostatečně odůvodněné a podložené úvahy vedoucí žalovaného k závěru, že žalobce bylo nutné zajistit, že nebude s příslušným orgánem veřejné moci spolupracovat, nesplní podmínky zvláštního opatření a zmaří rozhodnutí o vyhoštění. Žalovaný nezdůvodnil, z jakých konkrétních skutečností vyplývá obava, že se bude žalobce v budoucnu chovat protiprávně, tj. jak ohrožuje bezpečnost státu nebo veřejný pořádek. Nejvyšší správní soud (dále „NSS“) přitom již opakovaně judikoval, že nezbytnost zajištění cizince nezakládá samotný jeho nelegální vstup či pobyt na území ČR. Zajištění je prostředkem ultima ratio, nelze tak připustit paušalizované rozhodnutí, v případě žalobce byl ale důvodem k zajištění fakticky jen jeho nelegální pobyt v ČR, čehož si je vědom. Žalovaný porušil nejen základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v § 2 odst. 2 a 4, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ale zejména čl. 8 Listiny základních práv a svobod (dále „Listina“) a čl. 5 Evropské úmluvy o lidských právech (dále „Úmluva“).
3. Žádost o udělení mezinárodní ochrany nepodal žalobce jen s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nýbrž z důvodu obavy o svůj život v Bělorusku. Po zahájení válečného konfliktu na Ukrajině totiž jezdil jako řidič a dovážel na Ukrajinu humanitární pomoci prostřednictvím projektu Paměť národa, pročež mu v Bělorusku hrozí trestní stíhání, neboť Bělorusko jakožto spojenec Ruska pomoc Ukrajině trestá. Rovněž v minulosti aktivně vystupoval proti režimu v Bělorusku, kde vládne A. Lukašenko, probíhá intenzivní integrace s Ruskem, militarizace, ve věznicích je (oficiálně) více než 1 500 politických vězňů a soudy vůči oponentům režimu vynášejí drastické tresty. Represe přitom dopadají i na běžné občany, kteří se rozhodli proti současné politické situaci vystoupit. Rodinní příslušníci jsou povinni „donášet“ na své příbuzné, což je i případ žalobce, jehož matka již byla na policii a musela se zavázat, že bude o činnosti svého syna informovat. Závěr žalovaného, že by se mohl žalobce vrátit v Bělorusku ke své matce tak není pravdivý, žalobce by tím svou matku ohrozil na životě.
4. V napadeném rozhodnutí dále podle žalobce schází zdůvodnění skutečnosti, že žalovaný nevyužil žádného ze zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Žalobce má silné vazby na ČR, žije zde více než 20 let, má zde nezletilé dítě, s nímž je v kontaktu, a sestru s trvalým pobytem. Je mu blízká česká kultura a je zde plně asimilován. Navrhl proto, aby byl přemístěn do pobytového střediska, přičemž volného režimu v něm nehodlá zneužívat, a pobyt v takovém středisku také skýtá záruku, že bude žalobci doručována pošta, bude kontaktní, nebude se vyhýbat správním orgánům a vyčká rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. Také lituje své předchozí trestné činnosti.

Doplnění žaloby

² Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu

5. Den následující po doručení žaloby bylo soudu doručeno další podání žalobce, označené znovu jako žaloba proti témuž rozhodnutí. Kromě odlišného grafického provedení obsahuje toto podání rozhojnění žalobní argumentace, a tudíž bylo soudem posouzeno podle svého obsahu jako doplnění žaloby původní.
6. Žalobce zejména dodal, že nemohou obstát jediná dvě individualizovaná vodítka, jimiž žalovaný zdůvodnil svůj závěr o účelovosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, a to časové hledisko a nedoložení tvrzení žalobce o jeho aktivistické činnosti pro Ukrajinu. K časovému hledisku žalobce s odkazem na judikaturu Krajského soudu v Plzni namítl, že žádost o mezinárodní ochranu může být podána kdykoli, existují-li objektivně důvody pro její podání, takže žalovaný nepřípadně argumentoval tím, že žalobce nepodal žádost bezprostředně poté, co k tomu měl příležitost. Žalobce byl omezen na svobodě ve věznici Bohunice, plánoval podat žádost o mezinárodní ochranu co nejdříve, a to osobně v Příjímacím středisku v Zastávce u Brna, avšak než tak stihl učinit, došlo v řádu dní po jeho propuštění k jeho zajištění v ZZC. Tam pak žalobce zcela v souladu s § 3b odst. 1 zákona o azylu žádost podal. Dále žalobce namítl, že mu žalovaný nepatřičně vytkl, že nedoložil svou činnost ve prospěch Ukrajiny, neboť žalobce neměl prozatím možnost tak učinit. Nadto není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování či hrozbu pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí, což žalobce učinil, a ještě v průběhu azylového řízení učiní. Naopak, podle judikatury NSS je povinností žalovaného, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí nebo zpochybňují. Žalovaný ale ani přes jednoznačné indicie, že by žádost žalobce mohla být azylově relevantní, žádné kroky ke zjištění skutečného stavu věci neučinil. Pokud tedy žalovaný vycházel jen z podkladů cizinecké policie, ačkoli výpověď před cizineckou policií naznačovala, že by žalobce mohl mít azylově relevantní důvody, zatížil řízení vadou, pokud spisový materiál nedoplnil.
7. V případě žalobce je podle jeho názoru třeba také posoudit možnost aplikace institutu uprchlíka sur place ve smyslu čl. 5 kvalifikační směrnice³ a § 28 odst. 7 zákona o azylu, tedy posoudit, zda nebude za svou aktivní pomoc Ukrajině pronásledován, resp. zda by se nedostal do reálného nebezpečí špatného zacházení, pokud by se byl nucen do země původu vrátit. Žalobce v žádosti o mezinárodní ochranu sdělil své obavy z perzekuce běloruským režimem (v případě návratu do Běloruska mu hrozí trest odnětí svobody), přičemž tato nová azylově relevantní tvrzení je nutné zasadit do kontextu aktuálního dění v Bělorusku, včetně dopadu války na Ukrajině.
8. Dále žalobce znovu uvedl, že žalovaný v jeho případě neprokázal neúčinnost zvláštních opatření, zdůraznil závažnost zásahu do základního lidského práva na osobní svobodu, vytkl žalovanému, že se možností uložení obou alternativ zabýval pouze obecně a formalisticky, a zdůraznil, že nemá zájem se řízení o udělení mezinárodní ochrany vyhýbat, neboť by se tak na jeho postavení nic nezměnilo, a také, že má k ČR silné vazby, zejména dvě děti, s nimiž se podle možností stýká.
9. Nově žalobce požádal, aby soud posoudil i adekvátnost doby trvání jeho zajištění. Pokud totiž žalovaný uvádí, že je žádost žalobce účelová, pak by měl být schopen o ní rozhodnout (posoudit ji jako zjevně nedůvodnou) i dříve než za 110 dnů.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany

Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl, přičemž odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž podle svého názoru posoudil individuální situaci žalobce a řádně zdůvodnil naplnění všech podmínek § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu i délku doby zajištění. Poukázal přitom na recentní judikaturu vyvracející důvodnost žalobních bodů.

C) Posouzení věci krajským soudem

11. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel krajský soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), neboť neshledal důvod odchytil se od této zásady z důvodu pozdější změny stavu a nezbytnosti poskytnutí účinné soudní ochrany [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 4. 9. 2019, č. j. 9 Azs 193/2019-48, č. 3933/2019 Sb. NSS]. Napadené rozhodnutí přezkoumal soud na základě uplatněných žalobních bodů a v souladu s požadavky rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále „SDEU“) ze dne 8. 11. 2022, ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, též zkoumal, zda napadené rozhodnutí není stiženo jinými v žalobě neuplatněnými vadami či nezákonnostmi (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2022, č. j. 34 Az 36/2022-32, č. 4439/2023 Sb. NSS), avšak existenci takových v žalobě neuplatněných vad či nezákonností, které by měly vést ke zrušení napadeného rozhodnutí, neshledal. Podle § 46a odst. 8 věty čtvrté zákona o azylu rozhodl soud bez jednání.

Porušení správního řádu

12. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu musí kromě obecných náležitostí podání podle § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s. obsahovat rovněž zvláštní náležitosti stanovené v § 71 odst. 1 s. ř. s., mezi nimiž je pod písmenem d) tohoto ustanovení uvedena identifikace žalobních bodů. Z nich musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí správního orgánu za nezákonné nebo nicotné. Význam co nejpřesnější formulace žalobních bodů v žalobě vyplývá ze zásady dispoziční, kterou je řízení o žalobách ve správním soudnictví ovládáno a dle které se soud při přezkumu správního rozhodnutí (s výjimkou taxativně stanovených případů) omezuje pouze na posouzení existence důvodů nezákonnosti správního rozhodnutí, které žalobce tvrdí. Soud tak není povinen, ale ani oprávněn, tyto důvody za účastníka řízení domýšlet či doplňovat, neboť by tím porušil zásadu rovnosti stran a přestal být nestranným rozhodčím sporu (viz např. usnesení NSS ze dne 24. 8. 2020, č. j. 4 Azs 206/2020-38).
13. Otázkou náležitého vymezení žalobních bodů se NSS ve svých rozhodnutích zabýval mnohokrát. Již v rozsudku ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS, rozšířený senát NSS vyjádřil, že „[l]íčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých obvyklých nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. [...] Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami.“

14. V posuzované věci ale výtky proti postupu žalovaného, shrnuté v bodě II. doplnění žaloby, představují jen výčet typových vad, resp. nezákonností, „konkretizovaných“ jen odkazem na zákonné ustanovení, aniž by z nich byly seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce. Tvrzení, že žalovaný porušil § 2 odst. 2 správního řádu tím, že nepostupoval v souladu se zákony, § 3 správního řádu tím, že nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, § 50 odst. 2 a 3 správního řádu tím, že si neopatril dostatek podkladů, § 50 odst. 4 správního řádu tím, že nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, § 68 odst. 3 správního řádu tím, že je odůvodnění napadeného rozhodnutí nedostatečné a čl. 8 odst. 2 Listiny a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy tím, že je zjištění v délce 110 dnů nepřiměřené, jsou totiž zcela obecná a ve vztahu ke konkrétnímu případu nic nevypovídající, takže z nich nelze pochopit, co konkrétně měl žalovaný právě v posuzované věci nezjistit, v jakém směru měly přetrvat pochybnosti o skutkovém stavu a co konkrétně činí odůvodnění napadeného rozhodnutí nedostatečným. Takto formulovanou žalobu by mohl podle krajského soudu podat jakýkoliv žalobce proti jakémukoli rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany (viz rozsudky NSS ze dne 10. 2. 2017, č. j. 2 Azs 346/2016-24, či ze dne 20. 6. 2019, č. j. 2 Azs 391/2018-34). Krajský soud tak uzavírá, že uvedená kritická hodnocení žalobce nelze pro absenci alespoň minimální míry individualizace považovat za žalobní body splňující požadavky § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
15. Další námitky uvedené v bodě II. doplnění žaloby lze sice za žalobní bod považovat, je však třeba ve vztahu k nim připomenout závěr rozšířeného senátu NSS uvedený v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, že *„jestliže žalobní bod těmto požadavkům vyhovuje, je projednání způsobit v té míře obecnosti, v níž je formulován, a případně – v mezích této formulace – v průběhu řízení dále doplněn.“* Žalobce přitom i u výtek dalších porušení správního řádu zůstal ve velmi obecné rovině. Míra podrobnosti vypořádání krajským soudem tak bude odpovídat míře (ne)konkrétnosti těchto námitek (viz rozsudky NSS ze dne 20. 8. 2015, č. j. 9 As 18/2015-101, bod [48], či ze dne 16. 5. 2023, č. j. 8 As 145/2021-51, bod [37]).
16. Tvrdí-li žalobce, že žalovaný porušil § 50 odst. 2 a 3 správního řádu tím, že se spolehl jen na informace zjištěné jiným správním orgánem v řízení za jiným účelem, pak krajský soud konstatuje, že tomu tak není.
17. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný vycházel jednak ze skutečností vyplývajících z rozhodnutí o zajištění žalobce policií ze dne 30. 1. 2026, což nelze považovat za „řízení za jiným účelem“. Žalobce byl nejprve zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, podle něhož lze zajistit mj. cizince, o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Napadeným rozhodnutím byl žalobce tzv. „přezajištěn“ žalovaným poté, co podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. „Přezajištění“ je přitom úzce spjato s důvody, pro něž byl cizinec zajištěn předtím, než požádal o mezinárodní ochranu, neboť účelem obou zajištění je zamezit zmaření správního vyhoštění a zabezpečit dostupnosti cizince pro jeho nucené vycestování (k čemuž v případě „přezajištění“ přistupuje i zabezpečení dostupnosti žadatele pro účely řízení o žádosti o mezinárodní ochranu). Námitka, že podklad rozhodnutí pocházel z řízení vedeného za jiným účelem, je tak lichá.

18. Dále pak žalovaný vycházel z výpovědi žalobce k jím podané žádosti o azyl, tj. z podkladu získaného samotným žalovaným (nikoli jiným správním orgánem), a to jen dva dny před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí.
19. Nadto je třeba dodat, že z žaloby není zřejmé, jaký právní předpis měl žalovaný využitím informací zjištěných v jiných řízeních porušit. Podle § 50 odst. 1 správního řádu platí, že podklady pro vydání rozhodnutí mohou být i skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti a podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci. Převzetí skutkových zjištění z jiného řízení do rozhodnutí o zajištění není podle krajského soudu nedostatkem tohoto rozhodnutí za předpokladu, že tato skutková zjištění umožňují dostačujícím způsobem posoudit, zda jsou splněny všechny zákonné podmínky pro rozhodnutí, což v nyní posuzované věci platí.
20. Obecná je i námitka nedostatečné individualizace rozhodnutí. Žalobce ji konkretizoval tak, že v napadeném rozhodnutí schází dostatečně odůvodněné a podložené úvahy žalovaného o nutnosti zajištění. Krajský soud však v napadeném rozhodnutí našel konkrétní argumentaci pobytovou historií žalobce a jeho předchozím nerespektováním právního řádu ČR (viz níže), která důvodnost této námítky vyvrací, stejně jako vyvrací pravdivost tvrzení žalobce, že důvodem jeho zajištění byl jen jeho nelegální pobyt na území. Zcela lichá je pak podle krajského soudu námitka žalobce, že žalovaný neodůvodnil, jak žalobce ohrožuje bezpečnost státu nebo veřejný pořádek, neboť žalobce nebyl zajištěn podle § 46a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, takže žalovaný neměl žádný důvod o ohrožení státu žalobcem uvažovat.

Neprokázaní účelovosti podání žádosti o mezinárodní ochranu

21. Z obsahu napadeného rozhodnutí vyplývá, že v něm žalovaný nejprve shrnul zjištění učiněná policií po zadržení žalobce dne 30. 1. 2026, jež ji vedla k závěru o jeho nutnosti zajistit jej v ZZC podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců – nelegální pobyt žalobce na území ČR a EU, vědomé ignorování povinnosti vycestovat uložené žalobci rozhodnutím o správním vyhoštění a nepodniknutí žádných kroků k vycestování ani k legalizaci pobytu. Dále uvedl, že dne 1. 2. 2026 podal žalobce v ZZC žádost o mezinárodní ochranu, a poté na str. 2 napadeného rozhodnutí shrnul skutečnosti, jež jej dovedly k závěru, že je nutné ponechat žalobce v zajištění v ZZC i jakožto žadatele o mezinárodní ochranu: (i) žalobce byl již v lednu 2025 pravomocně vyhoštěn, rozhodnutí ale ignoroval a ze země nevycestoval; (ii) žalobce je veden v evidenci nežádoucích osob jako státní příslušník třetí země, na kterého se vztahuje do 31. 12. 2026 rozhodnutí o navrácení; (iii) žalobce opakovaně nerespektoval rozhodnutí správního orgánu a nevycestoval z území EU; (iv) žalobce byl na území ČR opakovaně odsouzen za spáchání trestných činů; (v) žalobce již v minulosti dvakrát žádal v ČR o mezinárodní ochranu, avšak tato řízení byla následně pro neznámý pobyt žalobce zastavena. Následně žalovaný na str. 3 napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že existenci oprávněných důvodů domnívat se, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla žalobcem podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ač mohl podat žádost dříve, prokazuje skutečnost, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany až po zadržení a zajištění policií za účelem realizace správního vyhoštění a umístění do ZZC, aniž by z jeho výsledku policií při zajištění vyplynula jakákoli skutečnost, jež by mu v dřívějším podání žádosti bránila. Podle žalovaného lze přitom předpokládat, že osoba palčivě pociťující potřebu mezinárodní ochrany o tuto požádá bezprostředně poté, kdy k tomu dostane příležitost. Podání žádosti o mezinárodní ochranu tak bylo podle

žalovaného u žalobce motivováno pouhou snahou jakkoli zmařit nucený návrat do vlasti. Dále žalovaný dodal, že žalobce v žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že mu ve vlasti hrozí odnětí svobody za pomoc Ukrajině, což však nijak prokazatelně nedoložil.

22. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *[m]inisterstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*
23. Účelem zajištění podle citovaného ustanovení vytvořit podmínky pro to, aby pouze z důvodu, že cizinec podal žádost o mezinárodní ochranu, nebyla zmařena realizace vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců [srov. rozsudky NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016-35, a ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31]. Účelem zajištění v tomto případě tedy není pouze zaručit účast žadatele v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, nýbrž zabezpečit jeho dostupnost pro policejní složky fakticky vykonávající rozhodnutí o vyhoštění pro dobu, kdy žadatel pozbude postavení žadatele o mezinárodní ochranu a budou splněny podmínky vykonatelnosti rozhodnutí o vyhoštění (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, bod [24]). Jde přitom o přípustný důvod zásahu do osobní svobody, který obстоjí z hlediska čl. 8 odst. 2 Listiny a je výslovně předvídan v čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy. Současně jde o transpozici čl. 8 odst. 3 písm. d) přijímací směrnice⁴. Zajištění podle tohoto ustanovení má tedy za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu, jakož i dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se nucenému vycestování, typicky útekem a přerušením kontaktu s orgány veřejné správy (viz rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2025, č. j. 7 Azs 33/2025-27).
24. Citované ustanovení obsahuje čtyři podmínky pro vydání rozhodnutí o zajištění: 1) podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ZZC, 2) nemožnost účinného uplatnění zvláštního opatření dle § 47 zákona o azylu, 3) existence oprávněných důvodů domnívat se, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána „pouze“ s cílem vyhnout se hrozícímu nucenému vycestování nebo jej pozdržet, a 4) tuto žádost bylo možné podat dříve. Tyto podmínky přitom musí být splněny kumulativně (viz rozsudek NSS ze dne 31. 7. 2025, č. j. 5 Azs 129/2025-22, bod [18]).
25. Ve vztahu k podmínce 3) lze s žalobcem souhlasit v tom, že závěr o „účelovosti“ podané žádosti opřel žalovaný prakticky výlučně o zjištění, kdy žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany podal. Nelze s ním však souhlasit v tom, že by žalovaný akcentoval časové hledisko neoprávněně.
26. V recentním rozsudku ze dne 17. 12. 2025, č. j. 2 Azs 225/2025-30, bod [42], NSS uvedl: *„Je potřeba zopakovat, že pro aplikaci § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu postačí oprávněné důvody domnívat se, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána s cílem vyhnout se hrozícímu nucenému vycestování nebo toto vycestování pozdržet. Žalovaný ani krajský soud tak*

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. 6. 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu.

nemuseli mít jistotu, že se žádostí o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel snaží dosáhnout právě tohoto cíle. Obecně platí, že o udělení mezinárodní ochrany je nutné žádat bezprostředně poté, co k tomu žadatel má příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je nutno po překročení hranice požádat o udělení mezinárodní ochrany, je třeba, aby podání žádosti následovalo skutečně neprodleně po vstupu (viz rozsudky NSS ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, nebo ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005-51). V případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadateli brozí vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že tato žádost byla účelová (viz rozsudek NSS ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008-48)“.

27. Odlišným názorem Krajského soudu v Plzni na otázku významu časového hlediska, jehož se dovolával žalobce, se krajský soud nemá důvod zabývat, neboť ten není na rozdíl od konstantní judikatury NSS (§ 12 odst. 1, § 17 odst. 1 s. ř. s.) pro rozhodovací praxi ve správním soudnictví relevantní.
28. Žalovaný tudíž oprávněně podložil svůj závěr o existenci oprávněných důvodů domnívat se, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal žalobce „pouze“ s cílem vyhnout se hrozícímu nucenému vycestování nebo jej pozdržet, zjištěním, že žalobce podal tuto žádost až po zadržení policií, zajištění za účelem realizace vyhoštění a umístění do ZZC, ačkoli z jeho výpovědi nevyplynulo nic, co by mu bránilo podat tuto žádost dříve. Krajský soud souhlasí s žalovaným, že s ohledem na pobytovou historii žalobce a jeho dosavadní přístup k plnění uložených povinností se lze v posuzované věci domnívat, že pokud by nebyl policií zadržen a zajištěn, žádost by nepodal. Žalobce pobýval na území ČR přes 20 let, žádost o udělení mezinárodní ochrany však podal (již podruhé) až v reakci na své zajištění.
29. Žalobce sice v doplnění žaloby zpochybnil také splnění podmínky 4), tj. že žádost nebylo možné podat dříve, avšak podle krajského soudu nedůvodně. Žalobce tvrdil, že mu žalovaný vytýká pozdní podání žádosti o mezinárodní ochranu neoprávněně, neboť byl omezen na svobodě ve věznici, plánoval podat žádost co nejdříve, a to osobně v Příjímacím středisku v Zastávce u Brna, avšak než tak stihl učinit, došlo v řádu dní po jeho propuštění k jeho zajištění v ZZC. K této argumentaci je však třeba uvést, že zákon o azylu ani zákon o výkonu trestu odnětí svobody podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany nezakazují, takže žalobce mohl tuto žádost podat již v průběhu výkonu trestu odnětí svobody (žalobce netvrdí, že by azylově relevantní skutečnosti nastaly až po jeho propuštění). Dále je třeba uvést, že žalobce byl policií dne 30. 1. 2026 zadržen v Kuřimi a z obsahu spisu nevyplývá, že by tvrdil, že je právě na cestě do příjímacího střediska.
30. K požadavku žalobce o posouzení možnosti aplikace institutu uprchlíka *sur place* s ohledem na jím tvrzenou hrozbu pronásledování v Bělorusku pro aktivní pomoc Ukrajině, je třeba uvést následující. Předně je třeba připomenout, že v nyní posuzované věci soud nepřezkoumává rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, nýbrž rozhodnutí o zajištění žadatele v ZZC. Princip ochrany *sur place* je zakotven v čl. 5 kvalifikační směrnice, podle něhož může být odůvodněná obava z pronásledování nebo reálné nebezpečí vážné újmy založeny na událostech, k nimž došlo po odjezdu žadatele ze země původu (viz též § 28 odst. 7 zákona o azylu). V rozsudku ze dne 24. 10. 2025, č. j. 5 Azs 332/2024-48, NSS uvedl, že v případě potřeby mezinárodní ochrany *sur place* ve smyslu § 28 odst. 7 zákona o azylu a čl. 5 kvalifikační směrnice nelze žadateli o mezinárodní ochranu vytýkat, že žádost o její udělení nepodal ihned po svém vstupu na území ČR, pokud důvody mezinárodní ochrany vznikly

zcela nebo z významné části právě až během jeho pobytu v této hostitelské zemi. Jakkoli lze s tímto závěrem NSS souhlasit, je třeba v poměrech posuzované věci akcentovat, že žalobce, jak vyplývá z obsahu správního spisu, argumentoval obavou z pronásledování z důvodu aktivní pomoci Ukrajině již ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 17. 4. 2025, jejíž věcné posouzení ale sám žalobce zmařil tím, že se stal osobou neznámého pobytu, a tudíž bylo toto řízení zastaveno. Za takové situace tedy bylo namístě opřít závěr o existenci oprávněných důvodů domnívat se, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany pouze s cílem vyhnout se hrozícímu nucenému vycestování, o zjištění, že žalobce nepodal žádost dříve, ač tak učinit mohl.

31. Nedůvodná je i námitka žalobce, že mu žalovaný neoprávněně vytknul nedoložení jím tvrzené činnosti ve prospěch Ukrajiny, neboť stejně tak, jako žalobci nic nebránilo podat žádost o udělení mezinárodní ochrany již v průběhu výkonu trestu, nebránilo mu nic ani v možnosti obstarat si již v této době, resp. i daleko dříve předtím, důkazy k prokázání pravdivosti svého azylového příběhu. Pokud tak neučinil, nelze to vytýkat žalovanému.
32. Správní orgán v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost (tj. i v řízení o zajištění žadatele o mezinárodní ochranu), je povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící v neprospěch, ale i ve prospěch toho, komu má být povinnost uložena (viz § 50 odst. 3 správního řádu). Takové řízení je ovládáno zásadou vyšetřovací a zásadou nestranného přístupu. Správní orgán v tomto typu řízení nese odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí a případně i odpovědnost za nesplnění této povinnosti (srov. rozsudky NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011-48, č. 2412/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013-69). Na druhou stranu však v řízení o zajištění platí nižší důkazní standard než u jiných druhů řízení (viz *existují oprávněné důvody se domnívat*), opodstatněný mimo jiné tím, že žalovaný rozhoduje o zajištění žadatele v krátkých lhůtách (do pěti dnů ode dne podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany – viz § 46a odst. 4 zákona o azylu). Po žalovaném tak nelze požadovat, aby všechny skutečnosti postavil najisto a nemá ani prostor vyzývat žadatele k doložení důkazů prokazujících jeho tvrzení.
33. Z čestného prohlášení I. P., které žalobce doložil soudu, vyplývá, že měl žalobce dobrovolně působit jako řidič dodávky humanitární pomoci určené pro ukrajinskou armádu a uprchlíky v březnu 2022. Tento časový údaj tak jen potvrzuje závěr žalovaného a soudu, že žalobce mohl o udělení mezinárodní ochrany požádat dříve než 1. 2. 2026, pokud azylově relevantní skutečnost měla nastat v březnu 2022. Nadto, aniž by soud předjímal závěr rozhodnutí o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, je třeba poukázat na skutečnost, že toto čestné prohlášení nijak neprokazuje tvrzení žalobce, že mu v Bělorusku za popsanou činnost hrozí stíhání, neboť není zřejmé, jak se měly o uskutečnění těchto humanitárních jízd žalobce na polsko-ukrajinskou hranici dozvědět běloruské státní orgány.
34. Krajský soud proto uzavírá, že odůvodnění napadeného rozhodnutí je přesvědčivé, opírá se o konkrétní zjištění z obsahu správního spisu o pobytové historii žalobce na území EU a logicky hodnotí jeho jednání před podáním žádost o udělení mezinárodní ochrany, jež i podle krajského soudu svědčí o existenci oprávněných důvodů domnívat se, že cílem podání žádosti o mezinárodní ochranu žalobcem dne 1. 2. 2026, tj. až po zajištění žalobce v ZZC policií, bylo zmařit nucený návrat do vlasti.

Neprokázání nemožnost účinného uplatnění zvláštního opatření

35. Dále žalobce zpochybnil splnění podmínky 2), tj. prokázání neúčinnosti uložení zvláštního opatření, jímž § 46a odst. 1 zákona o azylu zajištění v ZZC podmiňuje.
36. Podle § 47 odst. 1 zákona o azylu se zvláštním opatřením rozumí rozhodnutím ministerstva *uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném žalovaným, nebo b) osobně se hlásit žalovanému v době jím stanovené.*
37. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu *ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.*
38. Povaha obou zvláštních opatření osobní svobodu cizince neomezuje (tak jak v případě ZZC), a proto je-li důvodná hrozba jeho útěku či skrývání, jejich uložení zpravidla na místě nebude.
39. Smyslem a účelem těchto opatření je obecně zajištění dostupnosti žadatele pro potřeby řízení o udělení mezinárodní ochrany. Současně ovšem podle NSS (srov. rozsudek ze dne 17. 12. 2025, č. j. 2 Azs 225/2025, bod [37] a v něm uvedená dřívější judikatura) nelze odhlížet od typových důvodů zajištění uvedených pod písmeny a) až f) § 46a odst. 1 zákona o azylu. V posuzované věci byl žalobce zajištěn z důvodu uvedeného pod písmenem e), to znamená v situaci, kdy existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany podal účelově s cílem vyhnout se hrozícímu nucenému vycestování, a kdy účelem zajištění takového žadatele není pouze zabezpečení jeho účasti v řízení o mezinárodní ochraně, ale především zabezpečení jeho dostupnosti pro nucené vycestování. Judikatura NSS tedy ve vztahu k posouzení účinnosti zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu dovodila, že nelze odhlížet od důvodu zajištění a od toho, zda by uložení pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. V rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48, NSS uvedl: „*Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění. Vždy však bude třeba zvážit osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s vyhošťovacím řízením, jeho dosavadní chování a respektování veřejnoprávních povinností stanovených ČR nebo jinými státy EU, včetně charakteru porušení těchto povinností ze strany cizince*“. Existují-li skutečnosti nasvědčující tomu, že by žadatel správním řízením či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 11. 2019, č. j. 10 Azs 244/2019-34).
40. Zajištění cizince je preventivním opatřením k zajištění účasti cizince v řízeních a dále zejména jeho dostupnosti v případě, že by došlo k vykonání rozhodnutí o jeho nuceném vycestování z České republiky (viz rozsudek SDEU ze dne 30. 5. 2013 ve věci C-534/11 *Arslan*).
41. Z rozsudku NSS ze dne 18. 7. 2013, č. j. 9 As 52/2013-34 (a obdobně též z usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 5 Azs 20/2016-38, č. 3559/2017 Sb. NSS) plyne, že při úvaze, zda uložení zvláštního opatření nebude zmařen výkon správního vyhoštění, je možno odlišit situace, kdy je s cizincem teprve vedeno řízení o správním vyhoštění, a situace, kdy již cizinci bylo správní vyhoštění pravomocně uloženo, přičemž cizinec území ČR neopustil, ačkoliv k tomu byl na základě rozhodnutí o vyhoštění povinen. V prvním případě není jisté, zda správní vyhoštění bude vůbec uloženo. Správní orgán

teprve na základě informací o dosavadním jednání cizince hodnotí, zda není dáno nebezpečí, že výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění bude cizincem mařen. Ve druhém případě je situace odlišná, neboť již existují konkrétní poznatky o tom, jakým způsobem se cizinec postavil ke své povinnosti opustit území na základě rozhodnutí o správním vyhoštění.

42. Žalobce tvrdil, že se žalovaný zabýval možností uložení obou alternativ zajištění v ZZC pouze formalisticky.
43. Podle krajského soudu však napadené rozhodnutí vytýkanou vadou netrpí. Z napadeného rozhodnutí jasně plyne, že žalovaný zvažoval možnost využití zvláštního opatření, dospěl však k závěru, že to u žalobce není možné. Jak již soud uvedl výše, žalovaný na str. 2 napadeného rozhodnutí shrnul, že žalobce byl již v lednu 2025 pravomocně vyhoštěn, čehož ale nedbal a z území nevycestoval, dále že je veden v evidenci nežádoucích osob jako státní příslušník třetí země, na kterého se vztahuje rozhodnutí o navrácení, že opakovaně nerespektoval rozhodnutí správních orgánů a nevycestoval z území EU, že byl na území ČR opakovaně odsouzen za spáchání trestných činů a že již v minulosti dvakrát žádal o mezinárodní ochranu, avšak tato řízení byla následně pro neznámý pobyt žalobce zastavena. Dále na str. 3 napadeného rozhodnutí žalovaný doplnil, že žalobci bylo uloženo opatření státu Slovinsko, na jehož základě mu byl odepřen vstup a pobyt na území členských států EU od 29. 10. 2025 do 29. 10. 2028 za spáchání trestného činu převaděčství. Poté žalovaný uzavřel, že opatření podle § 47 zákona o azylu nelze účinně uplatnit, neboť má za to, že žalobce by nevyčkal výsledku řízení o mezinárodní ochraně, ale naopak by navázal na svůj nelegální pobyt a případně i trestnou činnost, za niž byl již několikrát pravomocně odsouzen, jinými slovy, že z postupu žalobce je zřejmé, že by byl propuštěním ze zajištění ohrožen jak průběh řízení o mezinárodní ochraně, tak správní vyhoštění, a že s ohledem na dosavadní přístup žalobce k předpisům a zákonům nelze v jeho případě rozumně předpokládat, že by své jednání změnil a respektoval zvláštní opatření podle zákona o azylu.
44. Uvedené shrnutí podle krajského soudu svědčí o tom, že napadené rozhodnutí není zdůvodněno šablonovitě, nýbrž zohledňuje individuální okolnosti případu. Žalovaný zvážil efektivitu uložení zvláštního opatření v kontextu situace žalobce při zohlednění skutkových okolností, které vyšly v řízení najevo (osobní, majetkové a rodinné poměry žalobce, jeho pobytová historie, dřívější porušování právních předpisů apod.), a své úvahy promítl do odůvodnění rozhodnutí. Žalovaný tak podle krajského soudu dospěl na základě hodnocení konkrétních poměrů žalobce k řádně zdůvodněnému závěru, že je nutné omezit žalobce na osobní svobodě umístěním do ZZC, a nepostačí jej umístit jen do pobytového střediska, které může žadatel opustit. Ostatně ani v žalobě neuvedl žalobce žádné přesvědčivé argumenty, na jejichž základě by bylo možné očekávat, že by své dosavadní chování charakterizované dlouhodobým ignorováním povinností uložených rozhodnutím o vyhoštění, opakovaným páčáním trestné činnosti a svévolným opuštěním pobytového střediska v průběhu předchozího soudního řízení ve věci mezinárodní ochrany, změnil a zvláštní opatření podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o azylu skutečně dodržoval.
45. Krajský soud pro úplnost připomíná skutečnosti vyplývající z obsahu správního spisu, zejména z rozhodnutí o zajištění žalobce policií ze dne 30. 1. 2026: Žalobce je v ČR už od roku 2004. Posledním jeho pobytovým oprávněním bylo povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU (dětí žalobce), to mu bylo ale v říjnu 2023 pravomocně zrušeno z důvodu, že ohrožuje bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušuje veřejný

pořádek (žalobce byl opakovaně odsouzen za spáchání trestných činů k trestům odnětí svobody). Zároveň byla žalobci stanovena 30denní lhůta k vycestování. Žalobce ale po 22. 11. 2023 nevycestoval a na území ČR nelegálně setrval. V srpnu 2024 byl zadržen policií v Brně. Rozhodnutím ze dne 11. 12. 2024 mu bylo uloženo správní vyhoštění se zákazem vstupu na území členských států EU na 3 roky a povinností do 30 dnů od právní moci rozhodnutí vycestovat z území ČR. Na předání tohoto rozhodnutí se žalovaný s žalobcem dohodl, žalobce ale dohodnutý termín nedodržel, takže rozhodnutí o správním vyhoštění nabylo právní moci 21. 1. 2025 po doručení opatrovníkovi. Dne 20. 2. 2025 uplynula žalobci lhůta k vycestování, žalobce ale opět nevycestoval. Dne 16. 4. 2025 byl žalobce znovu v Brně zadržen policií a zajištěn v ZZC podle zákona o pobytu cizinců za účelem realizace vyhoštění. V ZZC obratem dne 17. 4. 2025 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany, načež byl rozhodnutím žalovaného přezajištěn podle zákona o azylu, avšak toto rozhodnutí neobstálo v soudním přezkumu, takže byl propuštěn. Řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu bylo dne 5. 8. 2025 pravomocně zastaveno, neboť se stal žalobce osobou neznámého pobytu. Znovu tak začala běžet 30denní lhůta pro jeho vycestování uložená mu rozhodnutím o vyhoštění. Žalobce ale ani po 4. 9. 2025 nevycestoval. Dne 30. 10. 2025 byl žalobce znovu kontrolován policií, a následně dne 1. 11. 2025 odsouzen Městským soudem v Brně za spáchání přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí (o správním vyhoštění) k trestu odnětí svobody v trvání 3 měsíců, který vykonal. Dne 30. 1. 2026 byl zadržen policií v Kuřimi, zajištěn, načež v ZZC podal znovu žádost o mezinárodní ochranu.

46. Tato fakta podle krajského soudu spolehlivě potvrzují oprávněnost závěru žalovaného, že žalobce opakovaně ignoroval rozhodnutími uloženou povinnost vycestovat z území ČR (EU), tj. nejprve po ukončení trvalého pobytu do 22. 11. 2023, pak po právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění do 20. 2. 2025, a nakonec po právní moci rozhodnutí o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany do 4. 9. 2025, jakož i jiné dohody (např. na termínu převzetí rozhodnutí o správním vyhoštění), pročez není důvod věřit mu, že by se tentokrát zachoval odlišně, tj. nejprve poskytoval žalovanému součinnost a po případném neúspěchu v azylovém řízení z území EU konečně vycestoval. Žalobce není s ohledem na svůj dosavadní přístup k plnění mu pravomocně uložených povinností hoden sebemenší důvěry ze strany orgánů veřejné moci v ČR.
47. Žalobce byl přitom v době rozhodování žalovaného osobou, které již bylo správní vyhoštění pravomocně uloženo, nikoli osobou, které by vyhoštění jen hrozilo, což riziko neúčinnosti zvláštních opatření výrazně zvyšuje (viz judikatura vzpomenutá výše).
48. Závěry rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 5. 2021, č. j. 17 A 50/2021-41, jichž se žalobce v žalobě dovolával, nejsou žalobci nijak ku prospěchu. V tam posuzovaném případě totiž krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného s následujícím odůvodněním: „Žalobce, jak vyplývá ze správního spisu, zaslal dne 14. dubna 2021 e-mail (s následným písemným potvrzením dne 15. dubna 2021), v němž žádal o uplatnění zvláštního opatření dle ustanovení § 47 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, neboť uvedl, že po dobu řízení o udělení mezinárodní ochrany může pobývat v bytě spolu se svou matkou a bude se moci hlásit na pracovišti OAMP v době stanovené. Žalovaný se však k této skutečnosti nikterak v napadeném rozhodnutí nevyjádřil a nevypořádal se s tvrzením žalobce. Za této okolnosti je tedy nutno přisvědčit žalobci v to, že v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. prosince 2016, sp. zn. 7 Azs 269/2016, bod 23 „úvaha žalovaného o nemožnosti uložení zvláštních opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu byla nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů; žalovaný odůvodnil svůj závěr o nemožnosti uložit zvláštní opatření velmi obecně a nevypořádal se s individuálními okolnostmi

stěžovatelčina případu, na což stěžovatelka poukazovala i v žalobě. Tuto vadu odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí nelze zhojit doplněním chybějící argumentace ve vyjádření k žalobě, příp. ke kasační stížnosti.“ V této souvislosti došlo k pochybení ze strany žalované, protože nezohlednila okolnosti žalobcova případu, nýbrž pouze obecně argumentovala s odkazem na předchozí neoprávněný pobyt a podanou žádost o mezinárodní ochranu, kterou považovala za opožděnou.“ V nyní posuzované věci ale žalobce žádnou možnost ubytování u příbuzných na území ČR netvrdil, takže s jedná o případ zcela nesrovnatelný. Žalobcem akcentovaná námitka, že žalovaný za posledních šest let ani jednou nevyužil alternativu k zajištění podle § 47 zákona o azylu, nebyla důvodem procesního úspěchu žalobce ve věci řešené plzeňským soudem.

49. Lze tak shrnout, že žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně zdůvodnil svůj závěr o tom, že zvláštní opatření by v žalobcově případě účinná nebyla.

Doba trvání zajištění

50. Podle § 46a odst. 5 zákona o azylu *ministerstvo v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění, kterou lze prodloužit, a to i opakovaně, nejdéle na 180 dnů.*
51. Jak soud uvedl výše, stanovil žalovaný dobu trvání zajištění na 110 dnů (90 dnů na řízení o udělení mezinárodní ochrany + 15 dnů na podání žaloby + 5 dnů na doručování).
52. Žalobce v doplnění žaloby zmínil svou vědomost o tom, že takto stanovená a zdůvodněná doba trvání zajištění již mnohokrát obstála v soudním přezkumu u NSS, přesto však požádal soud, aby adekvátnost doby jeho zajištění přezkoumal, neboť s ohledem na tvrzení žalovaného o účelovosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu by měl být žalovaný podle žalobce schopen o ní rozhodnout dříve než za stanovených 110 dnů.
53. Podstatnou okolností pro odůvodnění stanovené doby zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je skutečnost, že v tomto typovém případě je účel zajištění z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně. Účelem zajištění je zde potřeba překlenout dobu, po kterou je vedeno řízení o mezinárodní ochraně, které bylo zahájeno žádostí podanou cizincem s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění. Doba trvání zajištění podle tohoto ustanovení se proto nutně odvíjí od předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně. Cizince nelze zajistit na dobu kratší, než je doba řízení o mezinárodní ochraně – opačný postup by vedl ke zmaření účelu institutu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (srov. rozsudky NSS ze dne 23. 1. 2019, č. j. 1 Azs 363/2017-38, či ze dne 12. 3. 2020, č. j. 7 Azs 426/2019-38). Žalovaný tedy postupoval zcela v souladu se zákonem i judikaturou, pokud při stanovení doby trvání zajištění vyšel právě z tohoto hlavního účelu zajištění a jeho vazby na řízení o mezinárodní ochraně.
54. Závěr žalovaného, že žalobce naplnil podmínku § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, tj. že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu podal jen s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ač mohl o mezinárodní ochranu požádat dříve, není závazným závěrem o zjevné nedůvodnosti takové žádosti. Výsledek řízení o žádosti o mezinárodní ochraně nelze v rozhodnutí o zajištění předjímat. Toto řízení, jak vyplývá z obsahu správního spisu a evidenční karty žadatele, dosud skončeno nebylo, takže nelze vyloučit věcné posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, a tím i delší dobu tohoto řízení, jak ostatně žalovaný na str. 4 napadeného rozhodnutí žalobci podrobně vysvětlil.
55. Krajský soud hodnotí odůvodnění doby trvání zajištění přílehlavým projednávané věci.

D) Závěr a náhrada nákladů řízení

56. Jelikož soud shledal žalobní body nedůvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
57. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť procesně úspěšnému žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Olomouc 9. března 2026

Mgr. Barbora Berková v. r.
samosoudkyně